

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Kfv.II.38.050/2016/7.

A tanács tagjai: . Tóth Kincső a tanács elnöke
 . Rothermel Erika előadó bíró
 . Márton Gizella bíró

A felperes: felperes neve
(felperes címe)

A felperes képviselője: . Dr. Szilágyi István ügyvéd
(cím)

Az alperes: Magyar Bányászati és Földtani
Hivatal
(1145 Budapest, Columbus utca 17-
23.)

Az alperes képviselője: jogtanácsos

A per tárgya: vízjogi létesítési engedély

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

A felülvizsgálni kért jogerős határozat: övárosi Közigazgatási és
Munkaügyi Bíróság
21.K.31.518/2016/3. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria

- a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 21.K.31.518/2016/3. számú ítéletét hatályában fenntartja;

- kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 40.000 (negyvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A felperes viseli a lerótt 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati illetéket.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes részére az Észak-Dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség 2011. június 17. napján kelt határozatával a **hrsz.1.** és **hrsz.2.** helyrajzi számú ingatlanokon horgásztó építésére vízjogi létesítési engedélyt adott. A környezetvédelmi hatóság 2014. január 13. napján kelt határozatával az engedélyt módosította, és előírta, hogy a horgásztó létesítésével a mederalakítás során kitermelt és elszállított ásványi nyersanyag kizárólag a módosító határozatban írt projekt projektelemeinek megvalósításához használható fel, az állami tulajdonú I. rendű árvízvédelmi fővonalba kerülhet beépítésre. A felperes ezt követően kérte a horgásztó kialakítása során kitermelt ásványi anyag tekintetében a bányajáradék-mentesség megállapítását 2015. év IV. negyedévére vonatkozóan. Az alperes 2016. február 18. napján kelt MBFH/270-2/2016. számú határozatával a bányajáradék-mentesség iránti kérelmet elutasította, és kötelezte a felperest az érintett időszakra küldött bányajáradék önbevallás módosítására. Határozatának indokolásában hivatkozott a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény (a továbbiakban: Bt.) 20.§ (6) bekezdés b) pontjára. Álláspontja szerint a bányajáradék-mentesség tekintetében a fenti jogszabályhely konjunktív feltételeket tartalmaz, amelyek nem teljesültek, mivel a felperes nem a vizek kártételei elleni védelem és védekezés céljából termelte ki az ásványi nyersanyagot, hanem horgásztó kialakítása céljából.

A kereseti kérelem és az alperesi ellenkérelem

- [2] A felperes keresetében az alperesi határozat hatályon kívül helyezését és az alperes új eljárás lefolytatására kötelezését kérte, vitatva a Bt. 20.§ (2) és (6) bekezdés b) pontjának hatósági értelmezését, és a tényfeltárási kötelezettség teljesítését.
- [3] Az alperes fenntartva határozatának indokolásában foglaltakat, a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú ítélet

- [4] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította. Ítéletének indokolásában hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság Közigazgatási Kollégiumának 1/2011.(V.9.) KK véleményére, valamint a Bt. 20.§ (6) bekezdés b) pontjára. Álláspontja szerint miután a b) pontban két feltétel szerepel, melyeket az „és” kötőszó kapcsol össze, konjunktív feltételekről van szó, amelyeknek együttesen kell megvalósulniuk ahhoz, hogy a bányajáradék alól a kérelmező mentességet kapjon. Az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy a peres felek által nem volt vitatott, miszerint a tárgyi esetben a horgásztó kialakítása során kitermelt ásványi nyersanyagot közcélú vízi létesítmények építésénél használták fel, mellyel a jogszabályban előírt második feltétel teljesült. Az elsőfokú bíróság utalt arra, hogy az engedélyező határozat módosítása a

kitermelés eredeti célját, a horgásztó kialakítását nem érintette. Miután a horgásztó kialakítása volt a cél és nem a vizek kártételei elleni védelem és védekezés, ezért a Bt. 20.§ (6) bekezdés b) pontjának első feltétele a perbeli esetben nem valósult meg, a bányajáradék-mentesség a felperes részére nem volt biztosítható. A fentiek után a felperes nem hivatkozhatott alappal arra, hogy a kitermelt ásványi nyersanyag az árvízvédelmi védműben került felhasználásra, és arra sem, hogy a kitermelést nem ő végezte, hanem a védmű építtetője. Az elsőfokú bíróság szerint a helyes jogszabályi értelmezés alapján hozott döntést az alperes, a felperes pedig nem adta indokát keresetében annak, hogy az alperes az eljárása során milyen bizonyítékokat nem vett figyelembe, és miért iratellenes a határozata. Az alperes nem sértette meg a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 50.§ (1) bekezdését és a Bt. 20.§ (6) bekezdés b) pontját, valamint a 20.§ (2) bekezdését sem.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [5] A felperes a jogerős ítélet ellen benyújtott felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen annak megváltoztatását, a keresetének helyt adó döntés meghozatalát, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezése mellett az alperesi határozat hatályon kívül helyezését és az alperes új eljárásra kötelezését kérte azzal az iránymutatással, hogy a mentesség iránti kérelemnek a hatóság adjon helyt. Harmadlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése mellett az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására utasítását kérte azzal az iránymutatással, hogy keresetének adjon helyt. Álláspontja szerint a kitermelést a halastó létesítése tette lehetővé, és ezt a 2015. január 11. napjától hatályos jogszabály-módosítás is figyelembe veszi. A felperes hivatkozott a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény végrehajtásáról szóló 203/1998.(XII.19.) Kormányrendelet (a továbbiakban: Vhr.) 4.§ rendelkezésére, mely a Bt. 20.§ (6) bekezdés új alkalmazását adja meg. Eszerint a felhasználás céljától való eltérés (vagy hasznosítás, értékesítés) esetén követeli meg a bevallásban az ásványi nyersanyag értékének meghatározását, amely alapján a bányajáradék megállapítása történik, de mivel a felhasználás cél szerinti volt (a védelem célját szolgálta), ennél fogva a nullás bevallás a helyes. A felperes felülvizsgálati kérelmében ismételten hivatkozott arra, hogy új ténybeli elem szerint a kitermelést nem a felperes végezte, nem is az ő tulajdona, a kitermelt ásványi anyagon nem szerzett tulajdont, így a bányajáradék fizetési kötelezettség bányavállalkozói alanyiséga hiányában fel sem merülhet, az állam pedig saját magával nyilván nem kíván bányajáradékot fizettetni. Hivatkozott arra, hogy a Bt. 20.§-a 2015. január 11-ével megváltozott, és tekintettel arra, hogy magára a kitermelésre csak 2015. IV. negyedévében került sor, már az akkor

hatályos jogszabályt kellett alkalmazni, nem pedig az engedély kiadása idején hatályos jogszabályt. A felperes utalt arra, hogy sem a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény, sem a vasúti közlekedésről szóló törvény szerint eljáró állam által megbízott építtető által kitermelt ásványi nyersanyag után nem kell bányajáradékot fizetni. A felperes véleménye szerint nem a kitermelés célja a meghatározó, hanem a felhasználás, mert a Vhr. szerint akkor kell megállapítani a kitermelt ásványi nyersanyag értékét, tehát akkor kell utána bányajáradékot fizetni, ha azt nem az engedélyezett célra használják fel. Ez esetben azonban a felhasználás az engedélynek megfelelő volt. Álláspontja szerint a törvény célja, hogy a mentesítést a tevékenység céljához, a védelemhez és a védekezéshez kapcsolja, így mentesítse valamennyi ilyen feladatot ellátó szervet, amely álláspont megfelel a módosítás szükségességét tartalmazó magyarázat tartalmának. A felperes szerint mindkét határozatnak alapvető hibája, hogy akkor már hatálytalan jogszabályi rendelkezést alkalmaz, nincs figyelemmel a jogszabályváltozásra, sem a Vhr. módosulására. Ezzel sérti a Bt. 1.§ (7) bekezdésében, 3.§ (1) bekezdésében, 20.§ (6) bekezdésében és a Vhr. 4.§ (1) bekezdésében, továbbá a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 206.§ (1) bekezdésében írt jogszabályi rendelkezéseket.

- [6] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte. Álláspontja szerint az ítélet mindenben megfelel a jogszabály előírásainak és teljes egészében a jogszabály helyes értelmezése mentén indokolja a döntését. Ismételten hivatkozott a Bt. 20.§ (6) bekezdés b) pontjára, az abban rögzített konjunktív feltételekre, amelyek közül az egyik nem teljesült. Az alperes utalt a Kúria Kfv.II.37.430/2015/5. számú ítéletére, amely lényegét tekintve ugyanezen tárgyban indult eljárásban hozott döntést, ugyanezen jogi alapon tartotta fenn hatályában a felperesi kereset elutasítását. E döntésben rögzített indokolást az alperes jelen perben is irányadónak tekintette.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [7] A felperes felülvizsgálati kérelme nem alapos.
- [8] A Kúria álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helyesen megállapított tényállásból helytálló következtetésre jutott a közigazgatási határozatok jogszerűségével kapcsolatban, döntésével és indokaival a felülvizsgálati bíróság egyetért.
- [9] A Kúria a felülvizsgálati kérelemben foglaltakra tekintettel az alábbiakra mutat rá.

A per tárgyát képező határozatát az alperes a Bt. 2015. január 10. napjáig hatályos 20.§ (6) bekezdésében foglalt szabályozásra alapította, mely kimondta, hogy „nem kell bányajáradékot fizetni a vizek kártételei elleni védelem és védekezés céljából szükséges kitermelés és a kitermelt ásványi nyersanyagoknak a közcélú vízellátási létesítmények építése során történt felhasználása után”. A

fenti jogszabály tehát konjunktív, kettős feltételt írt elő a bányajáradék alóli mentesség megállapításához. A felperes keresetében a fenti jogszabály szöveg téves értelmezését sérelmezte keresetében. Az elsőfokú bíróság a keresetben előadott valamennyi érvet megvizsgálta, ítéletében kellő részletességgel cáfolta a kereseti kérelem indokait. Az ítélet indoklása helytállóan állapította meg, hogy miután a b) pontban két feltétel szerepel, melyeket az „és” kötőszó kapcsol össze, konjunktív feltételekről van szó, amelyeknek együttesen kell megvalósulniuk. Az elsőfokú bíróság helyesen rögzítette, hogy a tárgyi esetben a horgásztó kialakítása során kitermelt ásványi nyersanyagot közcélú vízi létesítmények építésnél használták fel, mellyel a jogszabályban előírt második feltétel teljesült. Miután a horgásztó kialakítása volt a cél és nem a vizek kártételei elleni védelem és védekezés, ezért a Bt. 20.§ (6) bekezdés b) pontjának első feltétele a perbeli esetben nem valósult meg, a bányajáradék-mentesség a felperes részére nem volt biztosítható. Ennek tükrében a felperes nem hivatkozhatott alappal arra, hogy a kitermelt ásványi nyersanyag az árvízvédelmi védműben került felhasználásra, és arra sem, hogy a kitermelést nem ő végezte, hanem a védmű építtetője. A bíróság – szemben a felperesi állítással – helyesen utalt arra is, hogy az engedélyező határozat módosítása a kitermelés eredeti célját, a horgásztó kialakítását nem érintette. Ezzel az elsőfokú bíróság a kereseti kérelem tartalmát kimerítve, a Pp. 213.§-ának megfelelő megalapozott döntést hozott.

- [10] A felperes csak felülvizsgálati kérelmében – eltérve a keresete érveitől – hivatkozott a Bt. 20.§ (6) bekezdés b) pontjára megváltozott, 2015. január 20. napjától hatályos szövegére, annak általa helyesnek vélt értelmezésére, ehhez kapcsolódóan a Vhr. 4.§-ára, vitatta, hogy nem a hatályos rendelkezéseket alkalmazta ügyében az alperes.
- [11] A Pp. 335/A.§ (1) bekezdése szerint a közigazgatási perben a felperes a keresetét legkésőbb az első tárgyaláson változtathatja meg. Ez vonatkozik értelemszerűen arra is, hogy a keresetlevélben hivatkozott jogsértés is rögzül az első tárgyalás befejezésével, a továbbiakban a bíróság e jogsértés tekintetében vizsgálja a megtámadott döntést. Az elsőfokú bíróság – hivatkozás hiányában – a jelenleg hatályos jogszabályhely jogsértő alkalmazását sérelmező felperesi állítást nem vizsgálta, mivel a felperes éppen a 2015-ös módosítást megelőző jogszabályi szövegre vonatkozó érveit adta elő keresetében. Ezt a felülvizsgálati kérelemben újonnan előadott hivatkozást – a tiltott keresetkiegészítésre tekintettel – a Kúria már nem vehette figyelembe, ezért annak érdemi vizsgálatát mellőzte. A Pp. 275.§ (3) bekezdése kimondja, hogyha a felülvizsgálni kért a jogszabályoknak megfelel, és nem történt olyan eljárási jogsértés, amely az érdemi elbírálásra hatással volt, akkor a felülvizsgálati bíróság a megtámadott határozatot hatályában fenntartja. A Kúria – a [8] ítéleti pontban rögzítettek szerint – megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a jogszabályok

szerint eljárva megalapozott ítéletet hozott.

- [12] Minderre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275.§ (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [13] A pervesztes felperes a Pp. 270.§ (1) bekezdése folytán a felülvizsgálati eljárásban is alkalmazandó Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján köteles az alperes jogi képviselettel felmerült felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére, melynek összegét a Kúria a 32/2003.(VIII.22.)IM rendelet 3.§ (3) és (5) bekezdése alapján állapította meg a felülvizsgálati eljárásban kifejtett munkára tekintettel.
- [14] A pervesztes felperes a Pp. 78.§ (1) bekezdése és a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján viseli a lerótt felülvizsgálati eljárási illetéket.

Budapest, 2017. november 15.

**Dr. Tóth Kincső s.k. a tanács elnöke, Dr. Rothermel Erika s.k.
előadó bíró, Dr. Márton Gizella s.k. bíró**